

Presentació

Teniu a les mans el nou *Informe de la comunicació a Catalunya*, en la seva setena edició. Des de l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB) ens congratulem que així sigui i que puguem donar continuïtat a un projecte que va començar fa 14 anys i que des dels seus inicis ha estat un dels pilars fonamentals de l'Institut. No cal dir que aquest projecte, la seva ideació i desenvolupament, només és possible gràcies als autors, experts i institucions que hi col·laboren.

L'*Informe*, com en les edicions anteriors, pretén oferir una visió global del sector de la comunicació a Catalunya i així, basant-se en les dades, aportar claus per a l'anàlisi per despertar la reflexió. Com venim apuntant des de la seva primera edició, l'any 2000, l'*Informe* no només pretén ser un instrument de treball per al món acadèmic, sinó també per al sector de la comunicació i per als responsables polítics, culturals i socials del país que han de prendre decisions sobre aquest sector estratègic.

Treball de l'InCom-UAB, treball en equip

L'*Informe* no seria possible, com ja hem apuntat, sense la participació d'un extens equip d'experts de diferents universitats i institucions que no només aporten coneixement, sinó també pluralitat i diversitat, dues altres de les característiques en què s'assenta l'*Informe* des dels seus orígens. Coordinats des de l'InCom-UAB, en aquesta edició han participat en l'obra trenta autors (vint-i-un investigadors i nou investigadores) de nou universitats, set de les quals són de Catalunya (Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Barcelona, Universitat de Lleida, Universitat Pompeu Fabra, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya, Universitat Ramon Llull) i, per primera vegada, dues de fora del Principat (Euskal Herriko Unibertsitatea —UPV/EHU— i la Université Libre de Bruxelles). A més, cal ressenyar que també hi ha autors que formen part de l'Escola Superior de Cinema de Catalunya (ESCAC), de la Fundació Barcelona Media, de la Fundació Barcelona Mobile World Capital i de Matèria Creativa.

Cal destacar que en la redacció de l'*Informe* hi participen investigadors de tres grups consolidats reconeguts per la Generalitat de Catalunya: el Grup Internacional d'Estudis sobre Comunicació i Cultura (InCom-

UAB), el Grup de Recerca en Imatge, So i Síntesi (GRISS-UAB) i la Unitat d'Investigació en Comunicació Audiovisual (UNICA-UPF), alhora que de la Càtedra de Multilingüisme (UOC) i del Digilab, Media, Strategy and Regulation (URL), sense oblidar l'aportació de l'Observatori de Polítiques de Comunicació (OPC InCom-UAB) i de l'Observatori de Comunicació Local (OCL InCom-UAB).

Els autors són responsables del contingut de cada capítol. Els editors, juntament amb el consell acadèmic, han formulat els continguts i estructura del present *Informe*, alhora que hi han intervingut establint els criteris de redacció, així com proposant revisions i correccions destinades a fer possible la coherència de tot el conjunt.

L'edició d'aquesta publicació s'ha portat a terme en el marc del Grup Internacional d'Estudis sobre Comunicació i Cultura, dirigit per Miquel de Moragas i Spà i adscrit a l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB), reconegut com a grup consolidat de recerca per la Generalitat de Catalunya des de l'any 1997 i amb reconeixement vigent dins del Pla de Recerca i Innovació de Catalunya 2009–2013 (referència 2009/SGR-00615).

Estructura de l'*Informe*

L'*Informe de la comunicació a Catalunya 2011–2012* està estructurat en quatre grans apartats.

La primera part ("La situació dels mitjans. Informes, estadístiques, interpretacions") analitza sintèticament la situació dels diversos mitjans (premsa, ràdio, televisió i sector cinematogràfic), les indústries culturals del llibre, el fonograma, el vídeo i el vídeo-joc i diversos temes transversals que afecten el conjunt del sistema comunicatiu català (polítiques de comunicació, publicitat, grups de comunicació, internet i telecomunicacions), a més de tractar dos dels seus aspectes essencials: la comunicació local i la llengua.

La segona part de l'*Informe* ("Les polítiques de comunicació catalanes a debat") presenta un format nou a mode de monogràfic i és el resultat d'una jornada de reflexió i debat coorganitzada pel Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura de la UAB i l'Observatori de Polítiques de Comunicació (OPC InCom-UAB) la primavera de 2012.

La tercera part ("Estudis i recerca") ofereix una panoràmica sobre l'ensenyament universitari en comunicació a Catalunya i dedica una atenció preferent a la política de recerca en comunicació a Catalunya en el context espanyol i europeu, als actors de la recerca, a les tesis doctorals i a les principals publicacions especialitzades. En aquesta tercera part recuperem la col·laboració de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la UAB.

Finalment, s'ha de ressenyar que la present edició es presenta prologada per Miquel de Moragas i Spà i incorpora una nova quarta part conformada per un capítol de síntesi i conclusions a càrrec dels editors de l'obra. Aquesta setena edició de l'*Informe* conformarà el tercer volum de la col·lecció Lexikon | Informes de la Generalitat de Catalunya i serà d'accés lliure a internet.

Agraïments

L'*Informe de la comunicació a Catalunya* és el resultat d'una important feina d'equip que constitueix una experiència amb múltiples sinergies per a l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB). Per això hem d'expressar un agraïment molt especial als editors de l'*Informe 2011–2012*, Marta Civil i Serra, José Joaquín Blasco Gil i Josep Àngel Guimerà i Orts, juntament amb el que mereixen els membres del seu consell acadèmic, Miquel de Moragas i Spà, Joan Manuel Tresserras i Núria Almiron. També al responsable del disseny i la maquetació, Ramon G. Sedó, i al l'equip d'administració de l'InCom-UAB, encapçalat per Miquel Gómez, amb Maria Victòria Pla i Raquel Gómez, per la seva constant dedicació. Sense oblidar el nostre reconeixement a Llorenç Roviras i Anna Mosquera i Bondia, de Contents Editors, per la seva tasca de correcció i assessorament lingüístic.

Support institucional i patrocini

Hem de fer constar el nostre agraïment especial a la Generalitat de Catalunya pel seu suport continuat a aquest projecte des del seu inici, l'any 2000. En concret, i per a la setena edició, a la Secretaria de Comunicació del Govern, per mitjà del seu secretari, Josep Martí, i també al director general d'Atenció Ciutadana i Difusió, Ignasi Genovès i Avellana, i a la subdirectora general de Difusió, Carme Cañadell, per facilitar-nos, a més, la publicació de l'obra a la col·lecció Lexikon | Informes.

També reiterem el nostre reconeixement a Gas Natural Fenosa, patrocinador de l'*Informe* des de la primera edició, per mantenir el seu suport a aquest projecte. En concret, volem donar les gràcies al director general de comunicació i gabinet de la presidència, Jordi Garcia Tabernero; a la subdirectora de comunicació externa, Laura Sabaté Mora, i a la cap de patrocini de la direcció de màrqueting corporatiu, Adenai Pérez.

Volem agrair a la Diputació de Barcelona el seu suport continuat als estudis de comunicació local i a l'Observatori de la Comunicació Local de l'InCom-UAB. I a l'Observatori de Polítiques de Comunicació de l'InCom-UAB i al Portal de la Comunicació InCom-UAB el seu suport en l'elaboració d'alguns capítols. Sense oblidar-nos de l'Ajuntament de Barcelona, del Col·legi de Periodistes de Catalunya i de la Societat Catalana de Comunicació (filial de l'Institut d'Estudis Catalans), subscriptors institucionals del present *Informe*.

També donem les gràcies a la Fundació Audiències de la Comunicació i la Cultura, que elabora el Baròmetre de la Comunicació i la Cultura, per haver-nos facilitat de manera sistemàtica i adaptada a les nostres necessitats les dades estadístiques sobre audiències i consums culturals a Catalunya, amb precisió comarcal, corresponents al bienni 2011–2012. Volem agrair al seu director general, Joan Sabaté i Salazar, i al seu equip, Marc Alemany, Albert Gauthier i Pedro Caro, el seu assessorament continuat.

També volem esmentar totes les institucions, públiques i privades, que aporten dades indispensables per a l'anàlisi de la situació dels mitjans de comunicació, especialment a l'Oficina de Justificació de la Difusió,

l'Estudi General de Mitjans i Infoadex; a la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, per dades sobre els estudis oficials, i a la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la UAB, per l'acord per poder accedir al seu fons documental especialitzat.

Finalment, volem fer una menció molt especial a la Universitat Autònoma de Barcelona pel seu suport continuat a l'InCom-UAB i als seus projectes, des de la seva creació, l'any 1997.

José Luis Terrón

Director de l'Institut de la Comunicació de la
Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB)

Bellaterra, juliol de 2013